

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **ROYAL CROWN DATABANK, s.r.o.**, se sídlem Prokopova 156/11, Praha 3, zastoupeného Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 29. 11. 2017, č. j. 52 A 81/2016 – 185,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 29. 11. 2017, č. j. 52 A 81/2016 – 185, **se ruší a věc se mu vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2016, č. j. KrÚ 40762/2016/ODSH/12, ve věci spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a to tím, že nezajistil v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu, aby při užití jím provozovaného vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem; konkrétně, nezjištěný řidič dne 8. 12. 2014 v době před 10:38 hod, kdy byl přestupek zjištěn a zadokumentován, na nábřeží Závodu Míru poblíž čp. 2740 v Pardubicích zaparkoval vozidlo tovární značky Volkswagen, RZ X v rozporu s dopravní značkou IP 25a (zóna s dopravním omezením, zakazuje se stání bez platné parkovací karty nebo zaplaceného parkovacího poplatku) a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu pro porušení § 4 písm. c) téhož zákona. Za spáchaný správní delikt byla stěžovateli podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 1500 Kč a dále mu byla na

základě § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Magistrát města Pardubic na základě oznámení Městské policie Pardubice o zjištěném přestupku, vyzval stěžovatele jakožto provozovatele vozidla k úhradě částky 500 Kč, současně byl vyzván ke sdělení totožnosti řidiče, který se měl přestupku dopustit. Prostřednictvím svého zmocněnce stěžovatel sdělil správnímu orgánu údaje o řidiči, který měl v uvedený den vozidlo v užívání, jednalo se o osobu jménem Y. L., nar. X, bytem X, P. Správní orgán této osobě zaslal na uvedenou adresu předvolání k podání vysvětlení, zásilka se vrátila zpět s odtrženým poučením. Správní orgán zjistil, že uvedená adresa není u jmenovaného uvedena v informačním systému evidence obyvatel, současně zjistil, že osoba řidiče byla opakovaně uváděna zmocněncem i v jiných řízeních. Z tohoto důvodu spojil správní orgán všechna řízení ve věcech jmenovaného řidiče obviněného z přestupků a vzhledem k tomu, že jmenovanému se prokazatelně nepodařilo doručit, ustanovil mu dle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu pro společná řízení opatrovníkem ing. C. Š., pracovníka Krajského úřadu Pardubického kraje. Opatrovník byl předvolán k ústnímu jednání, při němž na obhajobu obviněného uvedl, že na žádné z fotografií, které jsou obsažené ve spise, není zachycen řidič vozidla a z oznámení městské policie rovněž nelze dovodit, že by se přestupku dopustil právě obviněný; uvedl, že sdělení provozovatele přitom nepostačuje k závěru, že se obviněný přestupku skutečně dopustil, neboť mohl vozidlo případně svěřit další osobě. Správní orgán s přihlédnutím k nedostatku prokázání spáchaného přestupku uvedeným řidičem správní řízení o přestupku dle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastavil. Následně bylo stěžovateli zasláno sdělení o zahájení správního řízení o správním deliktu provozovatele vozidla a vyrozumění o provedení důkazů mimo ústní jednání dne 8. 2. 2016 a poučení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Stěžovatel svého práva účastnit se dokazování nevyužil, nikterak se ani nevyjádřil. Správní orgán proto vydal rozhodnutí, kterým stěžovatele uznal vinným ze spáchání shora označeného správního deliktu a uložil mu pokutu ve výši 1500 Kč. Žalovaný shledal postup správního orgánu v souladu se zákonem, jeho rozhodnutí potvrdil a odvolání stěžovatele zamítl.

[3] Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v ní zejména namítal, že správní orgán prvního stupně postupoval v rozporu se zákonem o silničním provozu, neboť stěžovatel správnímu orgánu jako provozovatel vozidla řádně sdělil totožnost řidiče, že nebyl předvolán jakožto svědek k ústnímu jednání ve věci přestupku, i když mu byly známy okolnosti zapůjčení vozidla označenému řidiči. Namítal rovněž, že nebyl důvod k zahájení správního řízení, neboť správní orgán vůbec nezjišťoval, zda bylo parkovné uhrazeno. Dále označil za nepřípustné ustanovení opatrovníka z řad zaměstnanců správního orgánu; tvrdil, že řízení o přestupku bylo vedeno pouze formálně za účelem zahájení řízení o správním deliktu se stěžovatelem jakožto provozovatelem vozidla. Dále namítal, že ve věci mělo být provedeno ústní jednání, neboť postup je nezbytný s ohledem na povahu správního deliktu jako trestního obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1, odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Evropská úmluva“), jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod; uplatnil rovněž námitku promlčení správního deliktu provozovatele vozidla, tvrdil, že v době spáchání přestupku nebyla stanovena lhůta k projednání správního deliktu provozovatele vozidla podle § 125f zákona

pokračování

o provozu na pozemních komunikacích, avšak s ohledem na to, že tento musí vykazovat znaky přestupku podle § 125f odst. 2 písm. c) zákona o provozu na pozemních komunikacích, vztahovala se na tento správní delikt lhůta projednatelnosti přestupku 1 roku.

[4] Krajský soud žádné z námitek stěžovatele nepřisvědčil a žalobu zamítl. Ke stěžejní námitce údajného „promlčení“ správního deliktu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 As 308/2016 – 20, v němž soud dospěl k jednoznačnému závěru, že *„odpovědnost fyzické osoby za správní delikt provozovatele vozidla (§ 125e odst. 5 a § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 6. 11. 2014) zaniká ve stejné lhůtě jako odpovědnost právnické osoby za správní delikt podle citovaného zákona (§ 125e odst. 3 tohoto zákona per analogiam), nikoli v roční lhůtě podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích.“* Dle krajského soudu žalobní námitka však není důvodná již z toho důvodu, že přímo podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění platném v době spáchání správního deliktu, odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Správní delikt stěžovatele, který je právnickou osobou, byl spáchán dne 8. 12. 2014, správní orgán se o něm dozvěděl z oznámení městské policie dne 13. 3. 2015; správní řízení o správním deliktu bylo zahájeno dne 11. 1. 2016 doručením sdělení o zahájení správního řízení zmocněnci stěžovatele. Tedy je zjevné, že správní řízení bylo zahájeno v souladu s § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku nedostatku důvodů pro zahájení správního řízení ve věci spáchání deliktu provozovatele vozidla; odkázal na relevantní právní úpravu a četnou judikaturu NSS, ze které jednoznačně vyplývá, že v případě, pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat, nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt provozovatele vozidla. Dle názoru krajského soudu, pokud stěžovatel disponoval okolnostmi podstatnými pro prokázání viny jím uvedené osoby, bylo na něm, aby je správnímu orgánu sdělil; to stěžovatel v konkrétní rovině neučinil v průběhu celého správního řízení, dokonce ani v žalobě. Dle krajského soudu správní orgán prvního stupně v daném případě fakticky, nikoliv pouze formálně, učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele uvedeného přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu. Ke zpochybnění důkazů – oznámení městské policie včetně pořízení dokumentace, krajský soud uvedl, že stěžovatel v dané věci neuvedl žádné konkrétní námitky proti nezaujatosti a nestrannosti dotčených strážníků městské policie, tedy není žádný rozumný důvod pochybovat o jejich nestrannosti. Krajský soud konstatoval, že fotodokumentace spolu s oznámením o podezření ze spáchání přestupku, které zpracovala Městská policie Pardubice, je dostatečným důkazem o spáchání přestupku, včetně té okolnosti, že vozidlo parkovalo v působnosti dopravní značky IP 25a bez uhrazeného parkovacího poplatku, a to jakýmkoliv způsobem, tedy včetně případné úhrady pomocí sms, jak stěžovatel tvrdil v žalobě. Krajský soud k tomu uvedl, že tvrzení o obvyklém

způsobu úhrady parkovného (sms) uplatnil stěžovatel pouze v obecné rovině, a to poprvé až v žalobě, přičemž toto tvrzení ničím neprokázal. Na posouzení zákonnosti přijatého skutkového závěru nemůže dle krajského soudu ničeho změnit ani tvrzení o tom, že řidič zde mohl parkovat a fotografie mohly být pořízeny v neděli dne 7. 12. 2014; sám stěžovatel na místě nebyl, toto alespoň netvrdil, dokonce ani netvrdil, že řidič zde parkoval v neděli, nýbrž toto uvádí pouze jako alternativu. K námitce absence ústního jednání krajský soud odkázal na četnou judikaturu, z níž vyplývá, že správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání v řízení o správních deliktech v situacích, kdy to není nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků; poukázal na to, že správní orgán prvního stupně řádně provedl dokazování mimo ústní jednání v souladu s § 51 správního řádu a o provedení takového důkazu v souladu s § 53 odst. 6 správního řádu učinil záznam do spisu; stěžovatel, ač byl řádně poučen, se k provedení dokazování vůbec nedostavil. S ohledem na to, že se stěžovatel k dokazování neodstavil, nelze proto ani dospět k závěru, že byl postupem správního orgánu prvního stupně a následně žalovaným zkrácen na svých procesních právech.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel především namítá, že krajský soud věc projednal v jeho nepřítomnosti; soud nařídil jednání, ze kterého se právní zástupce stěžovatele řádně a včas omluvil s uvedením důvodu (dovolené), který řádně doložil; krajský soud v napadeném rozsudku přitom ani omluvu nevypořádal, netvrdil, že by nebyla včasná, řádná nebo důvodná. Dle názoru stěžovatele byl krajský soud povinen omluvu z jednání akceptovat a žádosti o odročení jednání vyhovět.

[6] Dále shodně jako v žalobě namítá, že nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Správní orgán totiž zahájil řízení za tvrzeného splnění podmínky dle § 125f odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu (toho času účinného), tzn. za situace, kdy předcházející řízení o přestupku zastavil, protože spáchání skutku nebylo obviněnému prokázáno. Stěžovatel opětovně tvrdí, že tato podmínka fakticky splněna nebyla, byla splněna jen „naoko“ ryze formalisticky. Dle stěžovatele to, zda se řidiči dařilo, či nedařilo doručovat písemnosti, je v daném případě irelevantní – správní orgán totiž vůči řidiči správní řízení zahájil a vedl, *de iure* mu tedy písemnosti doručeny byly. Tvrzení krajského soudu je tedy irelevantní, pokud by řidiči nebylo možné doručovat písemnosti, tak by mu nemohlo být doručeno ani rozhodnutí o přestupku, avšak správní orgán naopak vycházel z toho, že řízení o přestupku bylo zastaveno. Krajský soud svým argumentem zpochybňuje pravomocné rozhodnutí o zastavení řízení. Stěžovatel ani nesouhlasí s argumentací krajského soudu, že řízení o přestupku bylo zastaveno po právu proto, že se správnímu orgánu nepodařilo shromáždit důkazy, které by prokazovaly vinu řidiče. Dle stěžovatele smyslem § 125f odst. 4 písm. b) silničního zákona není, aby správní orgán ryze formalisticky zahájil a ukončil řízení o přestupku, aniž by však řízení reálně vedl. Smyslem správního řízení je zjistit skutkový stav, subsumovat jej pod právní normu a vydat rozhodnutí. Správní orgán řízení pouze zahájil a vydal rozhodnutí, aniž by se vůbec pokusil zjistit, zda obviněný tvrzený přestupek vůbec spáchal, či nikoliv. Tvrdí-li krajský soud, že ve správním spise nebyl obsažen žádný důkaz o vině řidiče, pak je tomu ovšem jenom proto, že se správní orgán nepokusil žádný důkaz zajistit. V dalším stěžovatel obsáhle polemizuje o tom, že správní orgán měl možnosti

pokračování

obstarat si relevantní důkazní prostředky k tomu, aby vina řidiče byla prokázána, přitom tyto se mu přímo nabízely.

[7] Dle stěžovatele správní orgány nijak neprokázaly, že by se řidič vozidla vskutku dopustil jednání, které je přičítáno provozovateli vozidla. Nebylo totiž nijak prokázáno, že by vozidlo stálo v úseku platnosti dopravní značky IP 25a, která by ukládala řidičům za povinnost zaplatit parkovné; o stání vozidla v působnosti předmětné dopravní značky tam svědčí toliko úřední záznam, který však není jako jediný důkaz přípustný. Pokud krajský soud vyjádřil názor, že spáchání přestupku bylo prokázáno, a to oznámením o přestupku a fotodokumentací, stěžovatel poukazuje na to, že správní orgán vycházel ze skutkového stavu, který nemá oporu ve spisech; krajský soud pro tuto vadu měl rozhodnutí žalovaného zrušit. Krajský soud dle stěžovatele nikterak nevypořádal námitky, které stěžovatel proti fotografiím a úředním záznamům v žalobě vznesl; v žalobě namítl mimo jiné, že žádná dopravní značka na fotodokumentaci vyobrazena není. Stěžovatel nadto dále uvádí, že dopravní značka „IP 25a“ i ve své dřívější definici znamenala pouze „značku s dopravním omezením“; tedy, i kdyby vozidlo stálo vskutku v působnosti dopravní značky IP 25a, neznamena to, že by se řidič dopouštěl porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích tím, že by neměl za sklem parkovací lístek - správní orgán konstatoval, že vzhledem k tomu, že za sklem vozidla nebyl žádný parkovací lístek, parkovné nebylo uhrazeno. Stěžovatel v žalobě namítal, že takový názor je minimálně předčasný, neboť ze skutečnosti, že se za sklem vozidla nenachází parkovací lístek, nelze usuzovat, že parkovné nebylo uhrazeno. V úředním záznamu, resp. v listině, kterou strážníci vyhotovili (patrně jde jen o „výpis“ z jejich systému a hromadné oznámení desítek přestupků, ve kterém je přestupek stěžovatele vymezen jedním řádkem tabulky), je pouze napsáno, že řidič „porušil ustanovení § 4/c zák. č. 361/2000 Sb. - neplacené stání IP 25a“; tato jedna obecná a téměř nesrozumitelná věta nemůže být důkazem o tom, že nebylo uhrazeno parkovné, jde o ryze právní závěr, že byla porušena určitá dopravní značka. Ze záznamu policistů tak nelze dovodit, že by vůbec prověřovali, zda bylo parkovné prostřednictvím uhrazeno. Není tedy pravdou, jak tvrdí krajský soud, že se z úředního záznamu podává, že parkovné nebylo uhrazeno, a to ani sms zprávou. Z úředního záznamu se vůbec nepodává, že by strážníci takovou možnost být prověřovali, a ze správního rozhodnutí je pak zřejmé, že ji neprověřoval ani správní orgán. Důkazní břemeno k prokázání toho, že byl spáchán přestupek, nese správní orgán. Požadavek krajského soudu na to, aby stěžovatel dokládal, že třetí osoba (řidič vozidla) před několika měsíci zaslala sms, je nerealistický. Naopak bylo možné po správním orgánu požadovat, aby v případě, kdy chtěl dokázat, že parkovné nebylo zaplacen, vyžádal informaci od správce elektronického parkovacího systému, nebo obstaral výpis ze zaplacených parkovacích poplatků pomocí sms z daného dne, a tím prokázal, že parkovné nebylo uhrazeno. Pokud tedy chtěl správní orgán důkazní břemeno unést, plně mu postačovalo, aby do spisu založil vyjádření správce parkovacího systému, ze kterého by se podávalo, že parkovné k dané registrační značce nebylo toho dne uhrazeno. Správní orgán tak neučinil. Stěžovatel má za to, že pokud správní orgán neprokáže, že parkovné uhrazeno nebylo, jde o typický stav, kdy je na místě rozhodnout dle zásady *in dubio pro reo*. Pokud krajský soud uvádí, že stěžovatel pouze obecně uvedl, že bylo parkovné zaplacen sms, není zřejmé, jak měl tuto skutečnost stěžovatel dále rozvést;

pouze zjistil, že řidič vozidla obecně platil parkovné prostřednictvím sms zprávy, a proto tuto skutečnost uvedl do žaloby a vytkl správním orgánům, že tuto možnost vůbec neproověřily. Krajský soud aproboval rozhodnutí, ač skutkový stav, který vzaly správní orgány za jeho základ, nemá oporu ve spise. Pokud krajský soud uvedl, že uvedené skutečnosti stran placení parkovného uvedl stěžovatel poprvé až v žalobě a dále se s nimi nezabýval, dovoluje si stěžovatel odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015 – 47: „*Pokud však správní orgány v rámci přestupkového řízení neprovedou dostatečně úplné dokazování rozhodných skutečností (druhý typ situace), postačí i obviněnému z přestupku, který byl v řízení před správními orgány pasivní, aby poukázal na možné jiné varianty rozhodného skutkového děje, jež nebyly provedeným dokazováním vyvráceny, k tomu, aby byl v řízení před soudem úspěšný. Je případně na správním soudu, aby v mezích možností daných povahou soudního přezkumu správních rozhodnutí důkazně „oddělil zrna od plev“ a případně zcela nepravděpodobné či jinak bizarní námitky obviněného provedením důkazů eliminoval.*“ Neprovedl-li tedy správní orgán žádné dokazování, pak stačilo stěžovateli, aby v žalobě přestřel možné varianty skutkového průběhu a krajský soud se tím měl zabývat.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a setrval na svém právním názoru uvedeném v odůvodnění rozhodnutí, které vydal na základě úplných a přesně zjištěných skutečností. Dále odkazuje na své vyjádření k žalobě; námitky stěžovatele považuje za nedůvodné a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů uplatněných stěžovatelem v kasační stížnosti, zkoumal rovněž, zda napadený rozsudek netrpí takovými vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud se především musel zabývat namítanou vadou řízení před krajským soudem spočívající v odepření možnosti účastnit se jednání před soudem. Tuto námitku neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že tvrzený důvod neúčasti musí být hodnověrný a nemůže být pouze účelový, resp., že cílem omluvy není prodlužovat řízení (např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3576/14). Nejvyššímu správnímu soudu je především z úřední činnosti známa opakovaná procesní strategie zástupce stěžovatele, při níž, tak jako v tomto případě, je při podání žaloby zástupcem (různých žalobců) Mgr. Topol, a před jednáním či v den nařízeného jednání soudu dojde ke změně zástupce, jímž je nově JUDr. V. Voříšek, který poté vznese námitku podjatosti proti ve věci rozvrhem práce od počátku řízení určenému soudci, popř. podá návrh na odročení jednání z důvodů zdravotních či jiných (srov. např. rozsudky NSS sp. zn. 9 As 149/2017, sp. zn. 6 As 224/2017, či usnesení NSS sp. zn. Nao 169/2017; ve věci nyní projednávané viz též usnesení NSS ze dne 25. 5. 2017, č. j. Nao 175/2017 – 161, kterým bylo rovněž rozhodováno o námitce podjatosti předsedy senátu rozhodujícího ve věci nyní přezkoumávané). Již v rozsudku ze dne 20. 4. 2017, č. j. 1 As 258/2016 – 28, Nejvyšší

pokračování

správní soud poznamenal: „Přijetí závěru o zneužívání práva nebrání, že jej soud učinil na základě jednání žalobce zmocněnce a nikoliv žalobce samotného, ačkoliv je to právě žalobce, komu je to k tíži. Stejně jako volba způsobu komunikace se správním orgánem, je i samotná volba zástupce ve správním řízení odpovědností účastníka. Pokud si tedy účastník správního řízení zvolí zmocněnce, jehož strategií je procesní pasivita a vyhýbání se doručování, nese účastník rovněž s touto strategií spojená rizika (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu v obdobné věci ze dne 15. 9. 2015, č. j. 8 As 57/2015 - 46).“ Obdobný závěr lze učinit i pro řízení soudní. Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se jakkoliv odklánět od předcházejících právních závěrů v této otázce ani v nyní projednávané věci.

[12] Ze soudního spisu vyplynulo, že žalobu v zastoupení Mgr. Topolem podal stěžovatel dne 26. 7. 2016; usnesením č. j. 52 A 81/2016 - 39, ze dne 15. 11. 2016 doručeným do datové schránky tohoto zástupce dne 21. 11. 2016, byl stěžovatel předvolán k jednání na den 29. 3. 2017. Dne 16. 3. 2017 byla soudu doručena plná moc, kterou stěžovatel udělil Mgr. Voříškovi a současně vypověděl plnou moc dosavadnímu zástupci Mgr. Jaroslavu Topolovi. K jednání se dostavil v uvedený den Mgr. Voříšek, přičemž uplatnil námitku podjatosti vůči předsedovi senátu. Jednání bylo odročeno na neurčito za účelem předložení námítky Nejvyššímu správnímu soudu; usnesením NSS ze dne 25. 5. 2017, č. j. Nao 175/2017 - 161, Nejvyšší správní soud rozhodl, že předseda senátu JUDr. Jan Dvořák není z projednávání a rozhodnutí věci vyloučen. Usnesením ze dne 11. 8. 2017, č. j. 52 A 81/2016 - 173, byl stěžovatel předvolán k jednání na den 29. 11. 2017, zástupci stěžovatele bylo předvolání doručeno dne 16. 8. 2017. Dne 10. 11. 2017 zaslal stěžovatel krajskému soudu návrh na odročení jednání, jako důvod uvedl, že právní zástupce stěžovatele v období od 26. 11. do 7. 12. 2017 bude čerpat řádnou dovolenou a má již objednaný pobyt na Slovensku; jako doklad doložil oskenovanou e-mailovou dokumentaci se začerněnými údaji o osobě objednatele, které jsou dle stěžovatele důvěrné. Korespondence se slovenským poskytovatelem služeb je datována dnem 5. 9. 2017, tedy v době, kdy stěžovatel, resp. jeho právní zástupce byl srozuměn (a to již od 11. 8. 2017) s tím, kdy se bude jednání u soudu konat. Krajský soud návrhu stěžovatele nevyhověl, neboť jej s ohledem na vyhodnocení podkladů, které stěžovatel doložil, považoval za zcela účelový a jednání proběhlo za účasti zástupce žalovaného. V odůvodnění protokolu z jednání č. j. 52 A 81/2016 - 43 krajský soud k důvodu neuznání omluvy uvedl, že advokát obdržel předvolání dne 11. 8. 2017 a teprve poté, jak vyplynulo z doložené korespondence, si zajišťoval pobyt; odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 83/96, dle kterého ze základního práva na účast při jednání, které je zakotveno v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, nikterak nevyplývá povinnost obecného soudu přizpůsobovat režim řízení a jeho průběh představám a požadavkům účastníka řízení či jeho právního zástupce. Krajský soud uvedl, že soukromé záležitosti nemohou mít přednost před účastí na soudním jednání a zastoupení klienta. Nejvyšší správní soud se s postupem krajského soudu zcela ztotožnil; není tedy pravdivé tvrzení stěžovatele, že krajský soud nikterak svůj postup neodůvodnil, byť tak neučinil v odůvodnění rozsudku, což však nelze považovat za vadu, která by mohla mít za následek nezákonnost rozsudku.

[13] Nejvyšší správní soud přistoupil k přezkoumání věci in meritum. Především neshledal důvodnou námitku údajného zániku trestnosti správního deliktu. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění platném v době spáchání správního deliktu, resp. rozhodování žalovaného a vydání napadeného rozhodnutí, odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Správní delikt stěžovatele, který je právnickou osobou, měl být dle záznamu obsaženého ve správním spise spáchán dne 8. 12. 2014, správní orgán se o něm dozvěděl na základě oznámení městské policie dne 13. 3. 2015; správní řízení o správním deliktu bylo zahájeno dne 11. 1. 2016 doručením sdělení o zahájení správního řízení zmocněnci stěžovatele. Tedy je zjevné, že správní řízení bylo zahájeno v souladu s § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu.

[14] Podle § 125f zákona o silničním provozu, provozovatel vozidla se dopustí správního deliktu (nyní přestupku) tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Podmínkou odpovědnosti za daný přestupek provozovatele vozidla podle tohoto ustanovení je nerespektování pravidel provozu na pozemních komunikacích nebo jiných povinností řidiče podle zákona o silničním provozu, které je přestupkem řidiče podle zákona o silničním provozu, respektive alespoň vykazuje znaky takového přestupku.

[15] Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, uvedl: „Obsahem § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu - navzdory jeho doslovnému znění - není stanovení určité povinnosti provozovatele vozidla, nýbrž pouze jeho objektivní odpovědnosti za porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích, jejíž obsah je vymezen v jiných ustanoveních tohoto zákona. Z tohoto důvodu toto ustanovení, stejně jako na ně navazující § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, nejsou a ani nemohou být v rozporu s požadavkem splnitelnosti právní povinnosti podle čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny. Související ustanovení zákona o silničním provozu podmiňují řízení o uložení pokuty za správní delikt podle § 125f odst. 1 tím, že navzdory nezbytným krokům ze strany správního orgánu nedošlo k potrestání pachatele odpovídajícího přestupku, jakož i podrobně stanoveným procesním postupem, jehož smyslem je přednostně potrestat právě tohoto pachatele. Takto vyjádřená subsidiarita správního deliktu činí z objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla prostředek, který za účelem dosažení sledovaného cíle mnohem šetrněji zasahuje do jeho vlastnického práva, než by tomu bylo v případě takové její varianty, která by umožňovala uložení pokuty bez dalšího.“ Ústavní soud v rámci testu proporcionality uvedl, že stanovená objektivní odpovědnost představuje součást povinností spojených s postavením provozovatele vozidla, které bez ohledu na to, zda je jím vlastník nebo jiná osoba se souhlasem vlastníka, přímo neomezují právo užívat vozidlo či umožnit jeho užívání jiné osobě; vytváří se jí pouze prostor pro uložení sankce; tato ustanovení nejsou v rozporu s čl. 11 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod.

[16] Ohledně právní kvalifikace jednání přestupce lze odkázat přiměřeně na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 65/2004, v němž soud vyslovil: „Jednání, kterým byl porušen příkaz stanovený v § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních

pokračování

komunikací a o změně některých zákonů, řídit se dopravními značkami (zde: stání bez parkovací karty na místní komunikaci označené dopravní značkou IP 62 „Vyhrazené parkoviště“), naplňuje formální znaky skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Materiální znak (§ 2 odst. 1 posledně citovaného zákona) je naplněn, pokud byl zaviněným jednáním porušen zájem společnosti (zde: organizace dopravy na místní komunikaci).“

[17] Jak vyplývá z § 125f zákona o silničním provozu, správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45). Přednost odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Nejvyšší správní soud námitce formálně a účelově vedeného přestupkového řízení s osobou řidiče vozidla nepřisvědčil a porušení podmínky subsidiarity trestání neshledal.

[18] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, mimo jiné uvedl: *„Pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“* Obdobně v rozsudku ze dne 9. 2. 2017, č. j. 1 As 301/2016 – 58, zdejší soud konstatoval: *„Budou-li mít správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“*

[19] V projednávané věci stěžovatel označil jako osobu řidiče pana L. Y., s udáním jeho data narození a adresy P., X. Správní orgán na tuto adresu doručoval předvolání k podání vysvětlení, zásilka byla vrácena s uvedením adresát neznámý, nemá schránku; i přes sdělenou adresu správní orgán vyhledal v registru obyvatel jmenovanou osobu téhož data narození a zjistil adresu X, P.; doručoval rovněž na tuto adresu, zásilka se vrátila zpět se stejnými údaji. Stěžovatel tak zjevně správnímu orgánu I. stupně neposkytl dostatečně přesné informace k tomu, aby tento mohl učinit vůbec první krok k bližšímu zjištění pachatele přestupku. Bylo přitom pouze a jedině na stěžovateli, aby si zajistil dostatečně

přesné a konkrétní údaje o osobě, které motorové vozidlo zapůjčil. Jestliže neposkytl adresu osoby, na které by bylo lze tuto osobu obeslat, pak musí nést negativní důsledky toho, že se nepodařilo pachatele přestupku ztotožnit. Nelze tedy konstatovat, že by správní orgán nevyvinul úsilí k tomu, aby přestupkové řízení s řidičem mohl vést a aby zajistil jeho přítomnost.

[20] Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla (viz povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu); k tomu lze odkázat na zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>); k účelu zavedené právní úpravy se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, či v rozsudku ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45. Bylo by tedy zjevně proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Na stranu druhou, mají-li správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. To v projednávané věci správní orgán učinil, když se pokusil doručit osobě označené stěžovatelem nejen na adresu sdělenou stěžovatelem, ale i na jinou adresu, kterou zjistil v registru subjektů.

[21] Dle Nejvyššího správního soudu správní orgán za výše popsané situace nepochybil, pokud obviněnému z přestupku ustanovil opatrovníka podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu, protože se mu prokazatelně nedařilo doručovat (k otázce doručování v případě téhož zástupce stěžovatele se vyjádřil např. již rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2015, č. j. 8 As 57/2015 – 46). Z judikatury zdejšího soudu přitom vyplývá, že v případě doručování a při interpretaci tohoto institutu je třeba postupovat s „*maximální mírou racionality*“ a nepřehlížet skutečnost, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony provedenými orgány veřejné moci. Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech (včetně přístupu k soudu), na straně druhé nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků; přitom nedostatky v doručování ne vždy vedou k nezákonnosti správního rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2014, č. j. 6 As 186/2014 – 29, též rozsudek ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 – 95).

[22] Námitce stěžovatele ohledně nepřípustnosti opatrovníka ustanoveného obviněnému z přestupku z řad zaměstnanců krajského úřadu Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. K otázce ustanovování opatrovníka účastníku řízení se vyjadřoval opakovaně Ústavní soud (viz např. rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 200/97 ze dne 7. 12. 1998, sp. zn. II. ÚS 1090/07 ze 7. 8. 2007, sp. zn. I. ÚS 559/2000 ze dne 25. 9. 2002, sp. zn. I. ÚS 322/2000 ze dne 16. 10. 2001); z jeho ustálené judikatury vyplývá, že zákonná ustanovení upravující

pokračování

možnost ustanovení opatrovníka nemohou být používána jen z důvodu urychleného vyřízení, ale nepřítomnému účastníkovi řízení musí být zajištěna ochrana jeho zájmů i základních práv, a funkce opatrovníka byla vytvořena proto, aby do důsledku hájil zájmy nepřítomného, což představuje mj. studium spisu, podávání vyjádření, a vedení celého sporu za nepřítomného tak, jak by takovou povinnost byl nucen plnit smluvní zástupce. Ústavní soud zdůrazňuje, že jde o dosažení ústavněprávní maximy rovnosti účastníků řízení; proto ustanovení opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt není znám, musí vždy předcházet šetření o tom, zda jsou dány předpoklady pro tento postup v řízení, a současně je zapotřebí zvažovat, zda není možno použít jiné opatření. Je pravdou, že Ústavní soud rovněž připustil, že není vhodné, pokud je opatrovníkem účastníka řízení ustanovena osoba podřízená orgánu veřejné moci, který vede řízení, a to právě s ohledem na z toho plynoucí konflikt mezi povinnostmi vůči zaměstnavateli a vůči účastníkovi řízení. V případě Ústavním soudem posuzovaném (viz sp. zn. II. ÚS 1090/07) stěžovatelka namítala, že zaměstnance účastníka řízení nepovažuje za řádného opatrovníka, a to zejména s ohledem na jeho motivaci zaměřenou spíše na plnění povinností vůči zaměstnavateli než na hájení zájmů stěžovatelky, přičemž opatrovník ve věci nijak aktivně nejednal, ani nepodal odvolání orgánu veřejné moci, který vede řízení, a to právě s ohledem na z toho plynoucí konflikt mezi povinnostmi vůči zaměstnavateli a vůči účastníkovi řízení (obdobně konstatoval Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 2052/08, ze dne 27. 1. 2009). Podle názoru Ústavního soudu byla porušena základní práva stěžovatele plynoucí z čl. 36 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) a čl. 38 odst. 2 (právo na vyjádření se k důkazům) Listiny základních práv a svobod tím, že žalovaný nedostatečně zjišťoval faktický pobyt stěžovatele a následně jako opatrovníka ustanovil svého zaměstnance, který z povahy věci nemohl účinně hájit práva a zájmy stěžovatele. Tím byla stěžovateli odepřena účast na řízení a možnost domoci se v něm svých práv. Při ustanovení opatrovníka je tedy v intencích judikatury Ústavního soudu nutno přísně vážit, aby nedošlo ke kolizi zájmů zástupce a zastoupeného.

[23] Ve věci nyní projednávané je však situace zcela jiná. Jak vyplynulo ze spisu, ustanovený opatrovník práva obviněného hájil, a to účinně. Nadto věc, která je nyní předmětem soudního přezkumu, se netýká osoby řidiče, který jediný by mohl namítat porušení svých práv v důsledku neúčinnosti obrany ze strany opatrovníka, ale osoby provozovatele vozidla, jímž je stěžovatel; ve vztahu k němu však žádný opatrovník, u něhož by bylo lze dovozovat jakýkoli střet hájených zájmů, ustanoven nebyl.

[24] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce nenařízení ústního jednání v řízení o projednání správního deliktu stěžovatele. Jak vyplynulo ze správního spisu, stěžovatel byl řádně uvědoměn o termínu, kdy lze navrhopvat důkazy, doplnit řízení, seznámit se s podklady rozhodnutí; v tomto směru nic neučinil a na možnost vyjádřit se k důkazům, na základě kterých správní orgán rozhodl, rezignoval. V žádném případě tak nemohlo dojít k jakémukoliv zkrácení jeho procesní práv. V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, Nejvyšší správní soud mimo jiné dospěl k závěru, že v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, o němž jde i v nyní souzené věci, nemusí správní orgán nařídit ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (§ 49 odst. 1 s. ř. s.). Ve své následné judikatuře Nejvyšší

správní soud závěry obsažené v citovaném rozsudku následoval (srov. např. rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015 - 33 a č. j. 1 As 166/2015 - 29, dále ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016 - 30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015 - 58, ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015 - 18, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016 - 33, ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015 - 31). Na základě dosavadní ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu lze tedy konstatovat, že nařízení ústního jednání ve fázi správního řízení vzhledem ke shromážděným důkazům v daném případě nebylo nezbytné. K porušení § 49 odst. 1 správního řádu, jenž na danou věc dopadá, tudíž nedošlo. Jiná je však otázka, zda správní orgán shromážděné důkazy (oznámení městské policie a pořízenou fotodokumentaci) právem považoval za dostačující pro závěr o spáchání přestupku.

[25] Jak již bylo uvedeno, správní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona o silničním provozu lze chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který se dopustil protiprávního jednání (spáchal přestupek), činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Předpokladem postihu provozovatele vozidla je tedy nutně řádné zjištění skutkového stavu, tedy i to, zda jednání již samotného řidiče vozidla (primárního přestupce) vykazuje materiální znaky tvrzeného přestupku.

[26] Z § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu se přitom jednoznačně podává, že správní delikt provozovatele vozidla může být založen jen tehdy, jestliže porušení povinností (nezjištěného) řidiče vykazuje znaky přestupku podle téhož zákona. Správní orgán měl tedy posuzovat primárně to, zda byl spáchán přestupek. V konkrétní věci tedy to, zda vozidlo skutečně stálo na vyhrazeném placeném parkovišti a dále také to, zda parkovné bylo či nebylo uhrazeno. V tomto směru je třeba přisvědčit stěžovateli v tom, že pro takový závěr neposkytuje správní spis dostatečnou oporu.

[27] I provozovatel vozidla v řízení o správním deliktu může relevantně zpochybňovat, že zaznamenané jednání se stalo, představovalo porušení právních předpisů, a pokud v tomto bude úspěšný, nemůže dojít k jeho potrestání za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. V projednávané věci je tedy otázkou *sine qua non*, zda se řidič vozidla takového zakázaného parkování dopustil, resp. zda parkoval bez nutné úhrady parkovného. V tomto směru je obhajoba stěžovatele tím, že nebylo uhrazení parkovného vůbec zjišťováno, obecně vzato relevantní a je třeba se jí v rámci posouzení věci zabývat, což žalovaný, potažmo krajský soud, neučinili. Stěžovateli je třeba přisvědčit v tom, že skutečnost, že za oknem auta na fotografii není parkovací lístek, sama o sobě nemůže prokazovat, že nebylo parkovné uhrazeno.

[28] Povinností správního orgánu ve správním řízení, tím spíše, jde-li o řízení ve věci trestního obvinění, je zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebylo pochyb. V daném případě bylo tedy na místě zabývat se jednak tím, zda vozidlo skutečně stálo na místě vymezeného placeného parkování, a dále i tím, zda bylo či nebylo parkovné uhrazeno. Nutno konstatovat, že ze záznamu policistů, a to ani ve spojení s fotografiemi založenými ve spise, nelze dovodit, že by vůbec prověřovali, zda bylo parkovné uhrazeno; nelze tak přisvědčit závěru krajského soudu, že z úředního záznamu se podává, že parkovné nebylo

pokračování

uhrazeno ani sms zprávou. Z úředního záznamu totiž vůbec nevyplývá, že by provedení platby bylo prověřováno; ze správního rozhodnutí je pak zřejmé, že tuto skutečnost (možný a v úvahu přicházející způsob úhrady) neprověřoval ani správní orgán. Byl-li obviněný řidič, potažmo stěžovatel jakožto provozovatel vozidla, potrestán za to, že vozidlo parkovalo na placeném parkovišti bez úhrady, nelze k tomuto závěru dospět pouze na základě toho, že za sklem automobilu není viditelný parkovací lístek. Minimálně měl správní orgán ověřit, zda je prostřednictvím sms úhrada parkovného v daném místě vůbec možná, pokud tomu tak je, měl ověřit u správce parkovacího systému, zda parkovné k dané registrační značce bylo toho dne uhrazeno.

[29] Obdobně lze přisvědčit stěžovateli i v tom, že z pořízené fotografie není zřejmé žádné dopravní značení, nelze z ní bez dalšího tedy zjistit, zda vozidlo skutečně stálo na daném místě v působnosti dopravní značky IP 25a; spis neobsahuje např. žádný mapový podklad s detailním vyobrazením ulice spolu s vyznačením jednotlivých vjezdů a výjezdů z ní, včetně umístění začátků a konce zóny s dopravním omezením, které by prokazovalo, že vozidlo v rozporu s uvedenou dopravní značkou stálo na daném místě. Uvedené vyplývá pouze ze souhrnného oznámení městské policie, z něhož je sice zřejmá adresa, není však již nikterak doloženo, že právě na této adrese se dopravní značení nachází. Byla-li tato skutečnost správnímu orgánu např. známa z úřední činnosti či jiných listin, bylo na něm, aby je doložil.

[30] Krajský soud případně odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, dle kterého *„úřední záznam by sám o sobě neměl sloužit jako jediný podklad pro postih podezřelého ze spáchání přestupku, může však společně s jinými důkazy sloužit pro dokreslení situace a jako podklad k úvahám správních orgánů o dalším postupu.“* V projednávané věci však ostatní důkazy (přiložené fotografie) společně s oznámením policie netvoří logický řetězec důkazů, z něhož je jednoznačné, že vozidlo stěžovatele bylo zaparkováno v úseku platnosti dopravní značky IP 25a, resp. tam bylo zaparkováno bez úhrady parkovného. Pokud tedy krajský soud konstatoval, že z oznámení městské policie a fotodokumentace je zjevné, že se stěžovateli přičitatelný přestupek se stal (vozidlo stálo na vyhrazeném placeném parkovišti bez úhrady parkovného), není zřejmé, z čeho tak usoudil. Nutno konstatovat, že žalobní námitky stěžovatele stran pořízené fotodokumentace, jakož i tvrzené úhrady parkovného prostřednictvím sms zůstaly krajským soudem nevyhodnoceny.

[31] Krajskému soudu lze přisvědčit, že tuto argumentaci vznesl stěžovatel až v žalobě. Nicméně, zdejší soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71, mimo jiné konstatoval: *„Skutečnost, že obviněný z přestupku byl v řízení před správními orgány zčásti či zcela pasivní, automaticky neznamená, že jeho tvrzení zpochybňující zjištěný skutkový a právní stav a jim odpovídající důkazní návrhy, které jako žalobce poprvé uplatnil až v řízení před krajským soudem, jsou bez dalšího nepřijatelné.(...) Žalobní tvrzení či důkazní návrhy krajský soud nemůže odmítnout jako opožděné nebo účelové jen proto, že je obviněný z přestupku neuplatnil, ač tak učinit mohl, v řízení před správními orgány. Krajský soud však na základě skutkového a právního stavu věci, který je povinen v mezích žalobních bodů*

přezkoumat, může tato žalobní tvrzení shledat irelevantními nebo nevěrohodnými a důkazní návrhy k jejich prokázání odmítnout jako nadbytečné. Tyto své závěry musí krajský soud náležitě odůvodnit. (...) V rámci přezkumu napadeného rozhodnutí je krajský soud povinen zkoumat, zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostály své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Pokud krajský soud zjistí, že správní orgány takto nepostupovaly, bude na něm, aby na základě žalobních tvrzení a navrhaných důkazů pochybnosti o skutkovém stavu sám odstranil. To může učinit porovnáním s důkazy již provedenými v řízení před správními orgány, zopakováním důkazů již provedených nebo provedením důkazů nových. Jsou-li nedostatky ve zjištění skutkového stavu takového rozsahu, že jejich odstraňování by znamenalo nahrazovat činnost správních orgánů soudem, uloží krajský soud tuto povinnost správnímu orgánu.“

[32] Podle § 77 s. ř. s. krajský soud je při přezkoumávání žalobou napadeného rozhodnutí povinen posoudit a zhodnotit, zda správní orgán dostatečně zjistil a objasnil skutkový stav, z něhož při rozhodování vycházel. Toto ustanovení zakládá právo soudu dokazováním ujasnit nebo upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také právo soudu důkazy provedenými a hodnocenými nad rámec zjistit nový či jiný skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu a porovnat jej s užitou právní kvalifikací. Provede-li krajský soud při ústním jednání důkaz, který v době vydání správního rozhodnutí neměl správní orgán k dispozici, musí jeho hodnocení nalézt místo v odůvodnění rozsudku (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 Afs 65/2013 - 79). Důkazem provedeným před krajským soudem může být v první řadě přímo zjištěno, že skutečnosti, které byly rozhodné ve správním řízení, jsou vskutku tak, jak se jevíly být správním orgánům, anebo naopak že takové nejsou. Dále může být prokazováno, že postupy (důkazy a jejich hodnocení), které vedly v řízení před správními orgány k určitým skutkovým závěrům, jsou, anebo naopak nejsou spolehlivé. Pokud je zjištěno důkazem provedeným před krajským soudem, že postupy použité správními orgány spolehlivé nejsou a že nejistota o jejich správnosti je taková, že vyvolává nejistotu o výsledcích dokazování před správním orgánem, je to zpravidla důvodem pro zrušení rozhodnutí správního orgánu kvůli vadě řízení (§ 78 s. ř. s.), jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí tím, že mohla vést k nesprávnému zjištění skutkového stavu (viz např. rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 114/2015 - 36).

[33] Nejvyšší správní soud konstatuje, že za situace, kdy měl krajský soud nařízené jednání, přitom žalovaný byl u tohoto jednání přítomen, bylo nanejvýš vhodné, aby postavil najisto jak otázku, zda se vozidlo skutečně nacházelo na místě platnosti značky, a dále, zda parkovné nebylo prostřednictvím sms, jak tvrdil v žalobě stěžovatel, zapláceno; k tomu postačovalo např. doplnění jakéhokoli dokumentu prokazujícího vyznačení zpoplatněného parkování v místě, kde se vozidlo nacházelo dle označení městské police, a dále např. sdělení správce parkovacího systému, zda je v daném místě takový způsob placení sms vůbec zaveden a zda v danou hodinu a den bylo u vozidla dané státní poznávací značky parkovné uhrazeno (případně, zda v tuto dobu bylo parkovné vůbec vyžadováno). Pokud krajský soud tyto skutečnosti neověřil, a bez dalšího vzal za prokázané dle obsahu správního spisu, že se vytýkaný přestupek stal, zatížil své rozhodnutí v této části nepřezkoumatelností.

pokračování

[34] Nejvyšší správní soud shledal v otázce zjištění skutkového stavu kasační námitky stěžovatele důvodné, proto dle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán právním názorem výše vysloveným.

[35] V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu